Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 05 listopada 2024 r.
znak sprawy: DOS.zs.057.15.2024
telefon: 22 623 14 40
e-mail: Agnieszka.Jankowska@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: odpowiedź na postulaty KRIR w sprawie zmiany przepisów emerytalnych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pisma[1] zawierające postulat Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych dotyczący możliwości doliczenia do emerytury z KRUS lat składkowych w ZUS poniżej 25 lat, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Ustawodawca w dwóch odrębnych systemach ubezpieczenia społecznego – rolniczym (1) i powszechnym (2) zawarł wspólne zastrzeżenie dotyczące nieuwzględniania okresów ubezpieczenia w pokrywających się okresach, co oznacza, że tych samych okresów nie bierze się pod uwagę przy ustalaniu uprawnień do dwóch różnych świadczeń, opartych na różnych systemach ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że okresy, które zostały już uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej, nie mogą być następnie zaliczone do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury pracowniczej i odwrotnie okresy zaliczone przy ustalaniu prawa do emerytury pracowniczej nie mogą zostać zaliczone do okresu, od którego uzależnione jest nabycie prawa do emerytury rolniczej. Oba wymienione przepisy tworzą zatem regułę, zgodnie z którą istnieje zakaz

[1] Pismo z 07.10.2024 r., znak: KRIR/MR/1063/2024 doprecyzowane pismem z 21.10.2024 r., znak: KRIR/MR/1118/2024

podwójnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, od których zależy prawo do emerytury lub renty, a więc okresów prawo to kształtujących.

Zasady ustalania prawa do rolniczych świadczeń emerytalnych określa ustawa z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z tą ustawą, emerytura rolnicza przysługuje osobie, która spełnia łącznie dwa warunki (3):

1) osiągnęła wiek emerytalny (od 2017 r. wiek ten wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn);
2) podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez co najmniej 25 lat.

Osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej uwzględnia się wyłącznie okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W konsekwencji tego, osoby ubezpieczone urodzone po 31 grudnia 1948 r. są uprawnione jednocześnie do emerytury rolniczej, jak i do emerytury powszechnej, czyli mają prawo do pobierania obu świadczeń, z tym że należy posiadać co najmniej 25-letni staż ubezpieczeniowy w KRUS oraz odprowadzane składki w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego (ZUS). Uwarunkowanie otrzymania emerytury rolniczej od posiadania 25-letniego stażu ubezpieczeniowego związane jest z tym, że świadczenie to w ok. 90 procentach finansowane jest ze środków budżetu państwa.

Natomiast osoby, które w okresie swojej aktywności zawodowej objęte były różnymi systemami ubezpieczenia (w ZUS i KRUS) i nie nabyły prawa do emerytury rolniczej ze względu na zbyt krótki okres ubezpieczenia rolniczego (tzn. poniżej 25 lat), za okres opłacania składek do KRUS mogą ubiegać się o zwiększenie rolne do emerytury z systemu powszechnego. Zwiększenie o część rolną odpowiada części składkowej emerytury rolniczej i jest pochodną opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Wysokość tego zwiększenia ustala ZUS w oparciu o zasady ustalania wysokości części składkowej emerytury rolniczej określone w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników – po 1% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania składek rolniczych (4).

Zatem jeżeli po osiągnieciu wieku emerytalnego osoba ubezpieczona w KRUS nie może się wykazać 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu, może nadal kontynuować podleganie temu ubezpieczeniu, żeby osiągnąć wymagany okres

ubezpieczenia albo jeżeli podlegała ubezpieczeniu w ZUS może zawnioskować o emeryturę z ZUS wraz ze zwiększeniem za okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Reasumując należy stwierdzić, iż obecnie tych samych okresów stażu ubezpieczeniowego nie można zaliczać dwa razy do różnych systemów przy ustalaniu prawa do świadczeń.

Nie mniej dziękuję za przesłane uwagi i spostrzeżenia. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi bierzemy pod uwagę i analizujemy wszystkie wnioski oraz postulaty dotyczące systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Przedstawione propozycje zostaną poddane analizie w celu wypracowania satysfakcjonujących rozwiązań.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Michał Kołodziejczak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społeczny rolników (Dz.U. 2024 r. poz. 90 i 1243),
(2) art. 10 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 1998 Nr 162 i poz. 1118),
3) art. 19 ustawy o ubezpieczeniu społeczny rolników (Dz.U. z 2024 r. poz. 90 i 1243),
4) art. 25 ustawy o ubezpieczeniu społeczny rolników (Dz.U. z 2024 r. poz. 90 i 1243).